

Medisinstart

Den nye, offentlig finansierte apotektjenesten
Medisinstart er endelig en realitet.
Men Farmasiforbundet er skuffet over
manglende involvering, og er bekymret for
gjennomføringsevnen.

Av: Kristin Rosmo

Medisinstart som en offentlig finansierte apotektjeneste har vært en realitet siden 2. mai. Det gleder både politikere, en samlet apotekbransje og hjertepasienter. Stortinget har i år satt av fire millioner kroner til gjennomføringen. Med en offentlig finansiering på 225 kroner per oppfølgingsamtale rekker budsjettet til nesten ni tusen pasienter ut året. Myndighetene skal evaluere tjenesten før det tas en beslutning om å innføre tjenesten permanent.

Det har vært en lang prosess fra en slik tjeneste ble nevnt i Legemiddelmeldingen fra 2015, fram til i dag. Apotekforeningen og Apokus har blant annet gjennomført en forskningsstudie på 1500 pasienter for å dokumentere effekten av Medisinstart-samtaler med apotekfarmasøyt.

Vil utnytte farmasøytkompetansen

Statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet, Line Miriam Sandberg, sto for det offisielle startskuddet med snorklipping under Apotekforeningens Medisinstart-markering 2. mai.

– Medisinstart er en konkret oppfølging av Legemiddelmeldingen. Feil bruk av legemidler er en av de største utfordringene i helse-tjenesten. Ikke minst er manglende etterlevelse et stort problem, spesielt blant kronisk syke, sier statssekretæren.

Internasjonal forskning viser at mellom en tredjedel og halvparten av pasientene bruker legemidlene sine feil. Andre avslutter behandlingen. I Norge dør mellom 1000 og 2000 personer årlig av feil legemiddelbruk.

– Det er viktig at flere enn legen kan gi informasjon om riktig legemiddelbruk. Regjeringen mener at andre helsepersonellgrupper kan og bør bidra. Farmasøyter har en helhetlig kompetanse og en viktig rådgiverrolle, og denne kompetansen kan utnyttes enda bedre, sier Sandberg.

Hva bør du om medisin

Om medisinen

Hvorfor og hvor lenge ska
denne medisinen?
Hvor lang tid tar det før d

Prakt

Er det v
Har det
Hva gjø

Vanskelige situasj

Hvordan håndtere situasjoner hvor jeg
jeg ikke glemmer?
Er det noen tips eller spørsmål jeg
skal ta med meg til neste gang?

Apoteketekniker Lina Tyllden og apoteker Johan Stenson ved Vitusapotek Elverum har begge startet med sine respektive oppgaver knyttet til den nye apotektjenesten Medisinstart. Foto: Vitusapotek Elverum.

Hun poengterte videre at apotek er et lavterskeltilbud som har gode forutsetninger for å kunne gjennomføre en slik viktig oppgave. Sandberg tror Medisinstart vil bidra til en bedre utnyttelse av samfunnets ressurser.

Farmasiforbundet skuffet

– At apotekene endelig kan tilby den offentlig finansierte apotektjenesten Medisinstart, er i utgangspunktet svært gledelig. Men jeg er skuffet over at apoteketeknikere ikke er involvert i arbeidet med å utforme eller gjennomføre tjenesten, sier Farmasiforbundets leder, Irene Hope.

Hope understreker imidlertid at hun mener at utviklingen med offentlig finansierte apotektenester er positiv for bransjen, men liker dårlig at bare halvparten av helsepersonellet på apotek involveres i utøvelsen av tjenesten.

– Jeg har en viss forståelse for at politikerne ønsker å bruke farmasøytene til tjenester det offentlige skal betale for. Men jeg tror

bransjen hadde fått en bedre gjennomføringsevne med apoteketeknikere på laget.

Hope tror at enkelte apotek kan få store utfordringer med å gjennomføre tjenesten på grunn av manglende farmasøytiske ressurser.

– Dette hadde vært en fin anledning til faglig utvikling for hele personalet. Apoteketeknikere er en del av helsepersonellet i apotek, og den samlede kompetansen på apotek må bygges opp hos alt helsepersonell som arbeider der, sier hun.

Hope mener at kompetansen nærmest bygges ned for apoteket som helhet når apoteketeknikere utelukkes fra alt som har med Medisinstart å gjøre.

– Vår yrkesgruppe er holdt helt utenfor arbeidet med utvikling av tjenesten, sier hun.

Farmasiforbundets leder trekker også fram tjenesten Inhalasjonsveiledning som et eksempel på en tjeneste apoteketeknikere

både var og er klare for å utøve. Hun mener apoteketeknikere er genuint opptatt av riktig legemiddelbruk, og at yrkesgruppen har mye å bidra med om også de blir skolert inn mot enkelttjenester, slik farmasøytene nå blir.

Krever farmasøytisk kompetanse

Fagdirektør i Apotekforeningen, Per Kristian Faksvåg, diskuterer gjerne kompetanseutvikling og nye oppgaver med Farmasiforbundet. Han mener imidlertid at spesialisert legemiddelrådgivning er en oppgave for farmasøytene.

– Det er bra at lederen i Farmasiforbundet ser verdien av at det innføres nye helsetjenester i apotekene. I tillegg til at Medisinstart er et viktig pasienttilbud, understreker tjenesten apotekenes plass i helsetjenesten og øker sannsynligheten for at pasientene oppsøker apoteket i framtiden. Det er i hele apoteksektorens interesse. Det er også positivt at apoteketeknikerne ønsker å bygge opp sin kompetanse, men Medisinstart er en tjeneste

som krever farmasøytisk kompetanse langt utover det man tilegner seg gjennom den målrettede Medisinstart-opplæringen, poengterer han.

Faksvåg viser til at ulik utdanning gir ulike oppgaver i apoteket. Apotekteknikerne har en stor og viktig oppgave å gjøre i kunde-rådgivning innen blant annet egenomsorg. – Et annet område vi jobber med i Apotekforeningen, er vaksiner i apotek. Der har apotekteknikerne allerede vist at de har en plass, og det vil vi følge opp i vårt utredningsarbeid, sier fagdirektøren.

I gang på Elverum

Ved Vitusapotek Elverum er både apoteker Johan Stensson og apotektekniker Lina Tylden i gang med Medisinstart. – Det har vært så givende å gjennomføre de to samtalen jeg har hatt til nå. I begge tilfellene har det vært pasienten selv som har bedt om tjenesten. Den ene hadde nettopp startet med blodtrykksenkende medisin, og den andre blodfortynnende. Under den ene samtalen avdekket vi en alvorlig interaksjon, og det kunne gått riktig galt om det ikke hadde blitt oppdaget, forteller Stensson.

De tre farmasøytene ved apoteket er alle kvalifiserte tjenestefarmasøyer. I tillegg til apoteker Stensson og de to andre farmasøytene har apoteket tre ansatte apotekteknikere. Stensson har hatt Medisinstart som tema på to personalmøter, slik opplæringspakken fra Apokus angir.

– Ett opplæringsmøte om selve tjenesten, og ett om hvordan vi kan fange opp de pasientene som kan ha nytte av Medisinstart, sier han.

Det er ikke meningen at apotek skal rekruttere pasienter. Apotek skal likevel kunne informere relevante pasienter om tjenesten. Derfor må alle apotekansatte som møter kunder vite hva tjenesten går ut på, og hvem den er relevant for. – Apotekteknikere er ofte de første

kundene møter på apoteket. De må derfor kunne informere om Medisinstart til målgruppen. At apotekteknikerne er oppdatert på tjenesten, er en forutsetning for at Medisinstart skal lykkes som apotektjeneste, sier Stensson.

Godt forberedt

Apotektekniker Lina Tylden har til nå informert et par pasienter om tjenesten. – Den aller første jeg informerte om Medisinstart, var en dame som skulle hente ut blodfortynnende medisin for først gang. Hun var svært skeptisk til å begynne med et slikt legemiddel, spesielt med tanke på bivirkningene. Jeg informerte henne så godt jeg kunne om muligheten for Medisinstart, og hun fikk med seg brosjyren. Hun bodde ikke her i Elverum, men jeg håper at hun har bedt om Medisinstart hos sitt lokale apotek, sier Tylden.

I tillegg til personalmøtene som har omhandlet Medisinstart, mener Tylden at hun har hatt god nytte av kjedens eget opplæringsmaterieil om Medisinstart-tjenesten.

– Vi har fått en mal og sett videoer på hvordan vi kan legge fram informasjon om Medisinstart. De har vært gode å støtte seg på som en del av forberedelsene, sier hun.

Fagdirektør i Apotekforeningen, Per Kristian Faksvåg, mener Medisinstart understreker apotekenes plass i helsetjenesten og øker sannsynligheten for at pasientene oppsøker apoteket i fremtiden. Foto: Kristin Rosmo.

MEDISINSTART OPPLÆRINGSPROGRAM

For generisfarmasøyer

- KURS I FARMAKOTERAPI**
 - 10100 Blodtrykksenkende behandling
 - 10108 Kolesterol-senkende legemidler
 - 10111 Blodfortynnende behandling
 - 10112 Hjelpelegemidler
 - 10113 Anvsningsmedisiner
 - 10114 Kolesterol-senkende behandling
 - 10115 Blodglukosemedisiner
- FAGLIG MØTE**
 - Formidlingsmøte med mål for helsetjenest og delingen av felles kompetanseområder
- KURS I MEDISINSTART**
 - AF200 Medisinstart
 - AF205 Den gode Medisinstartsamtalet
- SKRIFTLIG MATERIELL**
 - Brukermanual
 - Skjematilrette
 - Tjenestemanual
 - Skjematilrette med brukermanual
 - Utveksling 1
 - Skjematilrette 2
 - Fellesmal
- PRÆKTIK TRENING**
 - Skolekursen treningssjette for grupper på 3 personer
 - Trene på å utføre opplæringspakken 1 og 2 i personarbeid
- AVSLUTTENDE TEST**
 - AF207 Test i Medisinstart
- KOMPETANSEBEVIS**
 - Avsluttende test som dokumenterer at farmasøyer oppfyller kompetansekravene

For alle ansatte

- INFORMASJONSØTE**
 - Tjenestens hensikt og innhold
 - Hvordan gjennomføre Medisinstart i løst apotek

Apokus logo og Apotekforeningen logo.

Apokus har utviklet opplæringsmaterieil til Medisinstart. Skisse: Apotekforeningen.

Medisinstart

Tilbud til pasienter som begynner ny behandling med et blodtrykksenkende eller blodfortynnende legemiddel, eller et kolesterolsenkende statin.

- Tjenesten består av to samtaler med en tjenestefarmasøyt, hhv. 1–2 og 3–5 uker etter oppstart med nytt legemiddel.
- Tjenestefarmasøytene må gjennom et bredt opplæringsprogram.
- Tjenesten skal bidra til at pasienten får større forståelse og motivasjon for behandlingen.
- Pasienten kan også få svar på spørsmål om bruken av legemidlene.
- Samtalen skal journalføres.
- Stortinget har satt av fire millioner kroner til gjennomføring av Medisinstart i 2018.
- Tjenesten er gratis for pasientene.
- Tjenesten utføres etter henvisning fra lege eller initiativ fra pasienten selv.

Apotekene får en refusjon på 225 kroner per oppfølgingsamtale. I løpet av mai måned hadde 387 Medisinstart-samtaler funnet sted ved tilsammen 175 apotek.

Kilde: apotek.no, Helfo.no